

TEMADAG – 2. NOVEMBER 2022

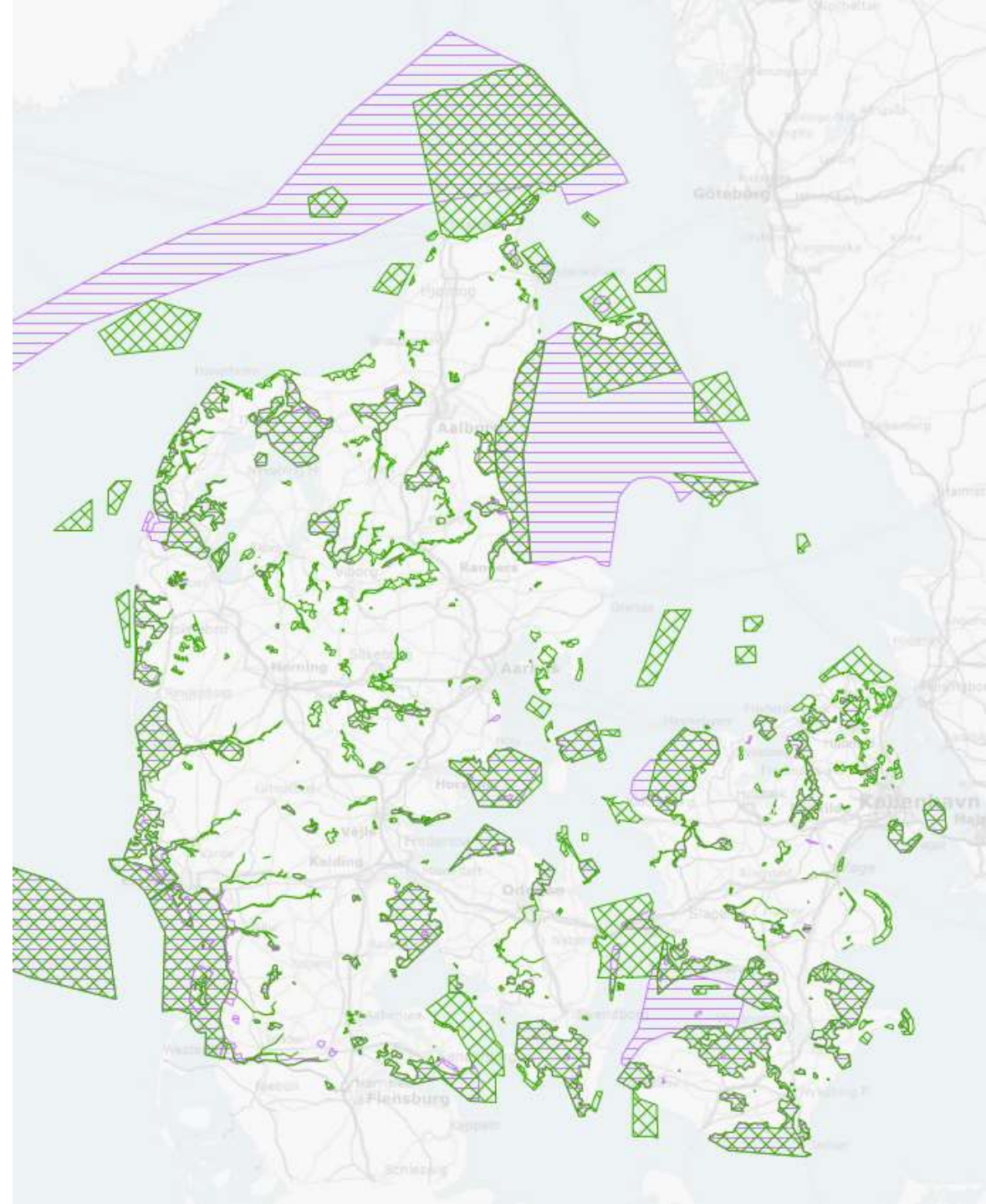
EU'S NATURBESKYTTELSESDIREKTIVER

- Består af 2 direktiver:
    - **Habitatdirektivet** & Fuglebeskyttelsesdirektivet
  - Hvad: Pålægger medlemslandene at bevare en række arter og naturtyper, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU.
  - Hvordan: Der skal udpeges særlige områder, hvor disse arter og naturtyper er beskyttede.
    - Områder, der er sikre levesteder for arter og naturtyper i habitatdir. = habitatområder
    - Områder, hvor fugle omfattet af fuglebeskyttelsesdir. er beskyttet = fuglebeskyttelsesområder
      - Habitatområder + fuglebeskyttelsesområder = **Natura 2000-områder**.
- For alle Natura 2000-områder er der udarbejdet et **udpegningsgrundlag**.

HABITATDIREKTIVET

- *Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter*
- **Formål:** At beskytte arter og naturtyper, der er karakteristiske, truede, sårbare eller sjældne i EU. Skal beskytte den biologiske mangfoldighed i medlemslandene.
- **To typer af beskyttelse:**
  - Beskyttelse af naturtyper og levesteder for bestemte arter i udpegede områder ("bevaringsområder") (artikel 6)
  - Artsbeskyttelse af bestemte arter (artikel 12)
- Danmark har udpeget 269 habitatområder (og 124 fuglebeskyttelsesområder - der er et stort arealmæssigt overlap) – *til sammen Natura 2000-områder.*

HABITATDIREKTIVET

- Beskyttelse af Natura 2000-områder (artikel 6)
  - Hovedregel: Der **må ikke vedtages** planer eller iværksættes projekter, der kan **skade** et Natura 2000-områdes integritet. (stk. 3)
    - *dvs. materielle beskyttelsesregler.*
  - **Undtagelse:** Fravigelse af tungtvejende grunde (stk. 4)
- Hvordan vurderes det, **om** der kan ske skade?
  - 1) Væsentlighedsvurdering (**screening**) – Kan planen eller projektet påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt?
  - 2) Hvis en væsentlig påvirkning *ikke kan udelukkes (forsigtighedsprincippet)*, skal der gennemføres en **konsekvensvurdering**

Planen eller projektet kan *godkendes efter en konsekvensvurdering*, når myndigheden opnår **"vished"** for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for lokalitetens integritet.

Dette er tilfældet, når det **"ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger"**. (EU-Domstolens dom, C-127/02 *Waddenzee*)

- Hvad er væsentligt?
  - *"Væsentlighed varierer afhængigt af faktorer såsom en virknings omfang, type, udbredelse, varighed, intensitet, tidspunkt, sandsynlighed, kumulative virkninger og de pågældende naturtypers og arters sårbarhed."*
  - *"et tab på et hundrede kvadratmeter naturtype kan fx være væsentlig i forbindelse med en lille lokalitet for en sjælden orkide, mens et tilsvarende tab af stor steppelokalitet kan være uvæsentlig, hvis den ikke har nogen indvirkninger på lokalitetens bevaringsmålsætninger."*

(Meddelelse fra Kommissionen "Forvaltning af Natura 2000-lokaliteter – Bestemmelserne i artikel 6 i habitatdirektivet 92/43/EØF af 21. november 2018, s. 42-43)

Er **midlertidig** forringelse / forstyrrelse "væsentligt"?
(F.eks. anlægsfasen)

HABITATDIREKTIVET

- Artsbeskyttelsen (artikel 12)
  - **Hovedregel:** En **streng beskyttelsesordning** i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i direktivets bilag IV.
    - **Undtagelse:** Fravigelse af tungtvejende grunde (artikel 16)
- Hvad omfatter artsbeskyttelsen?
  - I det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter er der forbud mod:
    - a) alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen*
    - b) forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer*
    - c) forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen*
    - d) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.*

Ved et yngle- eller rasteområde forstås en samling ("netværk") af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder. Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet af netværket af lokaliteter kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. (Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse i sag 19/06806, Baltic Pipe)

DEN DANSKE IMPLEMENTERING

Regler om udpegning og ændring af samt naturplanlægning for Natura 2000-områder (miljømålsloven)

Område- og artsbeskyttelse

⋮

Kysthabitatbekendtgørelsen

Offshorekonsekvens-
vurderingsbekendtgørelsen

Planhabitatbekendtgørelsen

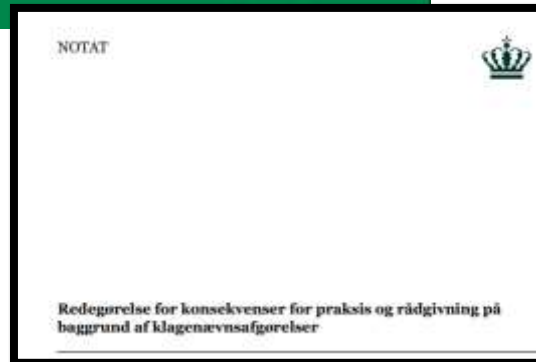
Artsfredningsbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen

VEJLEDNINGER

- EU's vejledning
- Miljøstyrelsens vejledning indeholder en beskrivelse og forklaring af reglerne i habitatbekendtgørelsen (samt generelle afsnit om den danske gennemførelse)
- Se også Miljøstyrelsens notat om "*Redegørelse for konsekvenser for praksis og rådgivning på baggrund af klagenævnsafgørelser*"

PAUSE

VVM & RÅSTOFFER

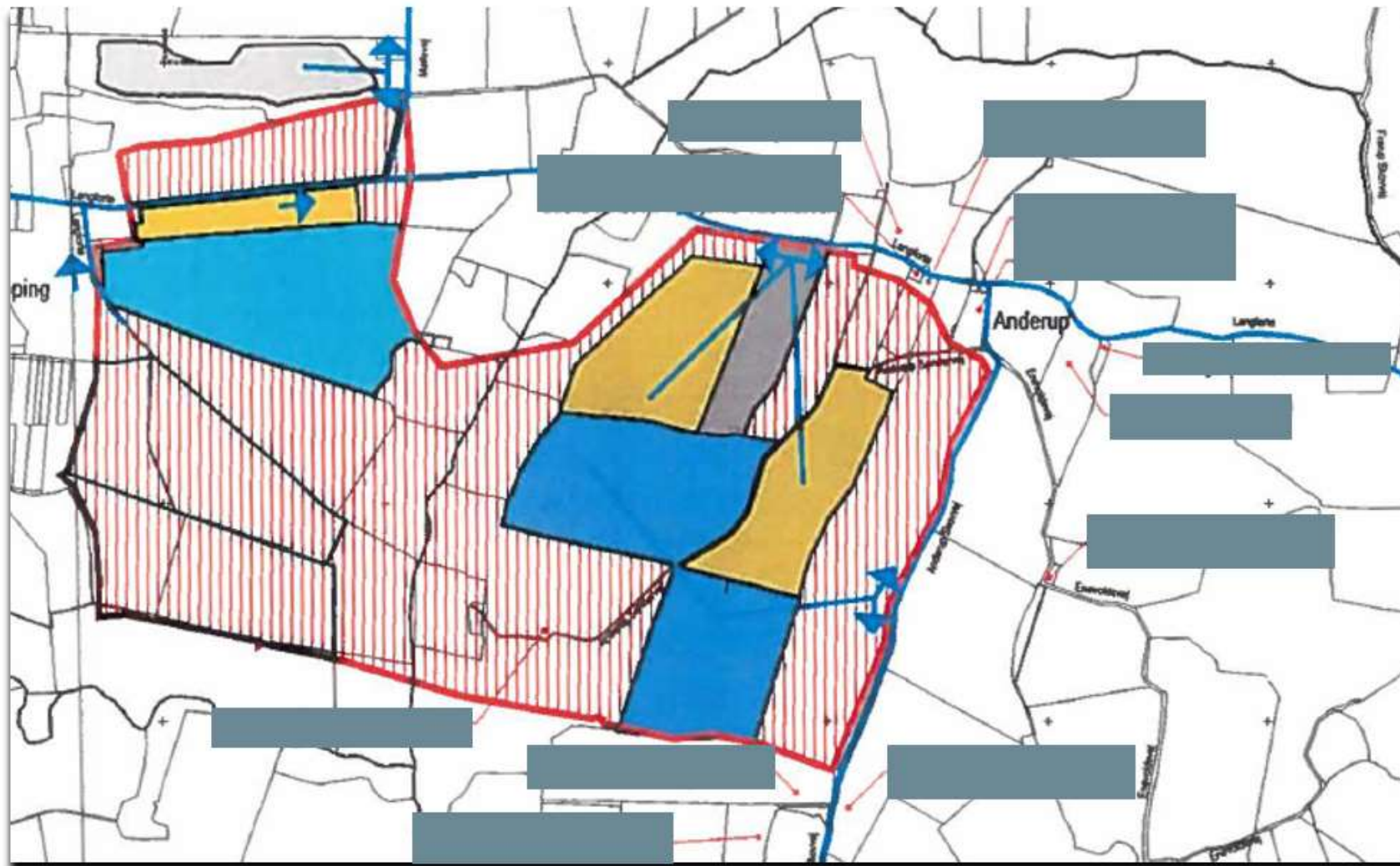

Dette billede efter Ukendt forfatter er licenseret under CC BY-NC

RÅSTOFINDVINDING & TRAFIK (1)

Retten i Koldings dom af 24.
januar 2022

* *Vedrørende ansøgning om
tilladelse til råstofindvinding
(oprindelig ansøgning fra
2011)*

RÅSTOFINDVINDING & TRAFIK (2) - REGLERNE

Direktivet

Reglerne i planloven

VVM-bekendtgørelsen

Bilag 1, nr. 18: "Råstofindvinding fra åbne brud, hvor minstedets areal er over 25 hektar [...]"

*

Bilag 2, nr. 2 a): "Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Bkg § 1, stk. 2: "Anlæg opført på bilag 1 (VVM-pligt) er underlagt VVM-proceduren"

*

Bkg § 1, stk. 3: "Anlæg opført på bilag 2 er underlagt proceduren i §§ 2-7".

Bilag 3 – Kriterier:

1. Anlæggets karakteristika (herunder "kumulation med andre projekter")
2. Anlæggets placering
3. Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

RÅSTOFINDVINDING & TRAFIK (3) - REGLERNE

Bilag 3. Kriterier, der skal anvendes ved vurderingen af, om et anlæg kan få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 3, stk. 1.

1. Anlæggets karakteristika

Anlæggets karakteristika skal især ansues i forhold til:

- anlæggets dimensioner
- kumulation med andre projekter
- anvendelsen af naturressourcer
- affaldsproduktion
- forurening og gener
- risikoen for uheld, navnlig under hensyn til de anvendte stoffer og teknologier.

2. Anlæggets placering

Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan blive berørt af anlægget, skal tages i betragtning, navnlig:

- nuværende arealanvendelse
- naturressourcernes relative rigdom, kvalitet og regenereringskapacitet i området
- det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på følgende områder:

a) vådområder

- b) kystområder
- c) bjerg- og skovområder
- d) reservater og naturparker
- e) Vadehavsområdet
- f) områder, der er registreret, beskyttet eller fredet ved national lovgivning, EF-fuglebeskyttelsesområder og habitatområder.
- g) områder, hvor de fastsatte miljøkvalitetsnormer allerede er overskredet
- h) tætbefolkede områder
- i) vigtige landskaber set ud fra et historisk, kulturelt, arkæologisk, æstetisk eller geologisk synspunkt.

3. Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

De potentielle væsentlige virkninger af anlægget skal ses i relation til de kriterier, der er anført under 1 og 2 ovenfor og navnlig under hensyn til:

- påvirkningernes omfang (geografisk område og omfanget af personer, der berøres)
- påvirkningens grænseoverskridende karakter
- påvirkningsgrad og -kompleksitet
- påvirkningens sandsynlighed
- påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet.

Hvad gælder, når indvindingen skal foregå i et område, der er udlagt til graveområde?

Hvad med forhold/gener/påvirkninger, der ikke kan reguleres efter råstofloven?

Fx trafik uden for råstofindvindingsområdet (til / fra grusgraven)?

RÅSTOFINDVINDING & TRAFIK (4)

Retten i Koldings 1. behandling af sagen:

- 2011: Ansøgning om tilladelse til råstofindvinding – indvindingsareal: 20,5 ha i et udlagt graveområde.
- 2012: Kommunens VVM-screening + gravetilladelse.
- 2013: NMKN opretholder VVM-screeningen.
- 2014: Retten i Kolding tilsidesætter nævnets afgørelse.

"I brevet af 9. august 2012 til klagerne anfører kommunen, at den ikke har vurderet den kumulative effekt, da det forudsættes, at der er taget højde for påvirkningerne af området i forbindelse med udpegnen af området.

Uanset at kommunen herefter i sin uddybende udtalelse den 1. juli 2013 anfører, at den har vurderet på den kumulative effekt, finder retten det ikke godtgjort, at den kumulative effekt af råstofgravene i området, fx i relation til trafikale konsekvenser, er vurderet.

Da kommunen således ikke fuldt ud har iagttaget VVM-bekendtgørelsens § 3, stk. 2, tager retten sagsøgernes påstand til følge".

Retten i Kolding 2014

RÅSTOFINDVINDING & TRAFIK (5)

Retten i Koldings 2. behandling af sagen:

- Region Syddanmark: Ny behandling af sagen.
  - Ansøgning om indvinding på 24,5 ha (graveareal på 20,5 ha)
  - 2015: Ekstern bistand til vurdering af den forventede trafikbelastning. Konstatning af løvfrøer i området (bilag IV-art).
- 2016: Afgørelse om ikke VVM-pligt.
  - Påklages til NMKN.
- 2017: NMKN gav ikke medhold i klagen.

”Det fremgår videre af afgørelsen, at Natur- og Miljøklagenævnet har påset, at Region Syddanmark har foretaget den nævnte screening af råstofgravens miljøpåvirkninger og har vurderet, at anlægget ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Nævnet har endvidere vurderet, at Region Syddanmark har foretaget en tilstrækkelig vurdering af de kumulative påvirkninger, idet regionen har inddraget de trafikale miljøpåvirkninger af området.

Det forhold, at Region Syddanmark som følge af Retten i Koldings dom af 16. december 2014 foretog mere indgående undersøgelser af de trafikale forhold og inddrog disse i afgørelsen, kan på det foreliggende grundlag ikke føre til, at Region Syddanmark burde have truffet afgørelse om VVM-pligt.

Sagsøgerne har endvidere ikke sandsynliggjort, at Natur- og Miljøklagenævnet ved antagelsen om, at trafikken kan foregå på det eksisterende vejnet, har befundet sig i en vildfarelse om de faktiske forhold. Efter det ovenstående er det derimod godtgjort, at Natur- og Miljøklagenævnet har påset, at Region Syddanmark ved sin afgørelse i relevant omfang har inddraget også trafiksituationen i skønnet.

Der er herefter ikke grundlag for at tilsidesætte Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. januar 2017 om ikke at give medhold i klagen over Region Syddanmarks afgørelse af 13. januar 2016 om ikke VVM-pligt.

Retten i Kolding 2022

Poul Schmith har indgået aftale med VISDA, som omfatter billederne i denne præsentation.

Præsentationen og de heri indeholdte billeder er udelukkende til intern brug for modtageren og må ikke viderespredes.